Tweede tussentijdse rapportage 2025

Gemeente Lingewaard

Inhoudsopgave

Hoofdstuk Algemeen 3
Inleiding 3
Samenvatting 4

Hoofdstuk Programma's 5
1. Veiligheid 5
2. Verkeer, vervoer en waterstaat 6
3. Economie 7
4. Onderwijs 8
5. Sport, cultuurproductie en cultuurparticipatie 10
6. Sociaal domein 11
7. Volksgezondheid en milieu 13
8. Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing 14
9. Bestuur en ondersteuning 15

Hoofdstuk Financiën 17
Financiële positie 17
Totaaloverzicht financiële mutaties 18
Mutaties reserves 20
Budgetneutrale wijzigingen 21

Rapportage Strategische agenda sociaal domein 23
Inleiding 23
Opgave 1 Versterken van de sociale basis 23
Opgave 2 Kostenbeheersing Maatwerkvoorzieningen 23
Thema 1 Beschermd Thuis 24
Thema 2 Lingewaardse ontwikkelagenda jeugd 24
Thema 3 Bestaanszekerheid 25
Thema 4 Integrale werkwijze rond statushouders en vluchtelingen 25
Thema 5 Transformatie van zorg naar gezondheid 26
Financiële ontwikkelingen 27

Hoofdstuk Algemeen

Inleiding

De 2e Tussentijdse Rapportage 2025 is een afwijkingenrapportage per 1 september 2025. We rapporteren over de afwijkingen van de activiteiten en budgetten die in de begroting 2025 zijn opgenomen. Dit leidt tot een nieuw begroot saldo voor het jaar 2025. De afwijkingen die structureel zijn, hebben effect op het saldo van de meerjarenbegroting 2026-2029. Met enkele structurele afwijkingen is al rekening gehouden bij de opstelling van de Begroting 2026. Indien dit van toepassing is, treft u dit aan in de toelichting op de afwijking. Structurele afwijkingen die nog niet verwerkt zijn in de Begroting 2026 nemen wij mee in de 1e Tussentijdse rapportage 2026.

De activiteiten verlopen grotendeels volgens planning. Dus deze rapportage bevat met name financiële afwijkingen.

LEESWIJZER

Het effect op het saldo 2025 en de meerjarenramingen 2026 - 2029 staat in het onderdeel Financiën/Financiële positie. Alle afwijkingen groter dan € 25.000 en afwijkingen kleiner dan € 25.000 waarvan we het belangrijk vinden de raad op de hoogte te stellen, worden in het hoofdstuk programma's toegelicht.

In de programmabegroting 2025 staan per programma de activiteiten die we in het begrotingsjaar uitvoeren. In deze tussentijdse rapportage melden we bij het onderdeel 'Wat doen we?' de afwijkingen op de voortgang van deze activiteiten. Daarbij onderscheiden we:

GROEN = voortgang verloopt volgens planning
BLAUW = voortgang wijkt positief af
ROOD = voortgang wijkt negatief af.

Als de activiteit niet volgens planning verloop, zowel positief als negatief, geven we een toelichting. Als de voortgang volgens planning verloopt geven we in een enkel geval ook een toelichting. Hierbij gaat het dan om extra inhoudelijke informatie over de voortgang activiteit.

Samenvatting

De 2e tussentijdse rapportage heeft een totaal voordelig saldo van € 691.800 in 2025. Het actuele saldo van de begroting 2025 is na vaststelling van deze rapportage door de raad € 272.300 negatief.

Het structurele effect voor de jaren 2026 t/m 2029 is voornamelijk negatief. Voor het structurele verloop vanaf 2026 zie in het onderdeel Financiën de 'Financiële positie'.

Hieronder staat het totaaloverzicht per programma van de mutaties op de programmabegroting. De toelichtingen op de afwijkingen staan vermeld bij de programma's. In de 'Financiële positie' kunt u zien wat de impact van deze tussentijdse rapportage is op het totale begrotingssaldo en wat het structurele effect is voor de jaren 2026 - 2029.

	Programma	Wijziging	V/N
1	Veiligheid	23.000	V
2	Verkeer, vervoer en waterstaat	-11.000	N
3	Economie	-	
4	Onderwijs	-515.000	N
5	Sport, cultuur en recreatie	-193.000	N
6	Sociaal Domein	1.072.400	V
7	Volksgezondheid en milieu	64.000	V
8	Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	-	
9	Bestuur en ondersteuning	251.400	V
	TOTAAL Wijzigingen	**691.800**	**V**

Hoofdstuk Programma's

1. Veiligheid

Wat doen we?

Een veilige woon- en leefomgeving	
Weerbaarheid inwoners en ondernemers tegen ondermijning en digitale criminaliteit	

Wat kost het?

VGGM € 23.000 Voordeel

De jaarrekening van de VGGM sluit met een voordelig resultaat van € 4,0 miljoen (afgerond). Door het AB van de VGGM wordt voorgesteld om het gerealiseerde resultaat voor € 1,5 miljoen toe te voegen aan de Algemene Reserve en het restant van € 2,5 miljoen terug te laten vloeien naar de gemeenten. Deze € 2,5 miljoen leidt voor Lingewaard tot een incidenteel voordeel van €163.000 waarvan € 23.000 voordeel in programma 1 en € 140.000 in programma 7.

Project Boundaries € 54.000 Budgetneutraal

Voor het project Boundaries, onderdeel van het programma Veilig in en Om School (VioS), ontvangen we € 50.000 subsidie van de provincie Gelderland. De projectkosten bedragen € 56.000. De eigen bijdrage van de gemeente Arnhem bedraagt € 4.000. Vanuit de bestaande budgetten draagt Lingewaard € 2.000 bij. Aangezien de gemeente Lingewaard penvoerder is bij dit project lopen alle budgetten via onze gemeente.
We zetten het bedrag in 2025 (€ 32.000) en 2026 (€ 22.000) in voor het ontwikkelen van een aanpak om seksueel ongezond gedrag in het voortgezet onderwijs vroegtijdig te signaleren. Drie scholen, OBC Huissen en twee Arnhemse scholen, doen mee. We richten ons op deskundigheidsbevordering van school- en pedagogisch personeel en stellen een handelingskader op. Daarmee dragen we bij aan de preventie van seksuele uitbuiting en slachtofferschap. De gemeenten Lingewaard en Arnhem vervullen een voortrekkersrol in de regio. De opgedane kennis delen we met andere scholen.

2. Verkeer, vervoer en waterstaat

Wat doen we?

Veilige mobiliteit voor alle weggebruikers	
De reconstructies van de rotonde Stadswal-Huismanstraat en Bredestraat-zuid worden in verband met werkzaamheden van de nutsbedrijven uitgevoerd in 2026.	
Bereikbaar houden van woonkernen en bedrijventerreinen	
Verduurzaming van mobiliteit en het beperken van negatieve effecten van verkeer op de woonomgeving	

Wat kost het?

Onderzoek (vracht)verkeersontsluiting Huissen € 50.000 Dekking reserve

Naar aanleiding van motie 20250327-07 onderzoeken we de verkeerskundige meerwaarde van verschillende robuuste oplossingen voor verbetering van de verkeersontsluiting van Huissen op het regionale hoofdwegennet. De onderzoekskosten worden gedekt vanuit de Algemene Reserve.

Bezuinigingen 2026 - frictiekosten

Bij een aantal bezuinigingen is sprake van frictiekosten: incidentele kosten om de bezuiniging te realiseren. Dit hebben we in de verdere uitwerking van de bezuinigingen in Begroting 2026 we ook dit in kaart gebracht. Voor de onderstaande bezuinigingen is er in 2025 sprake van frictiekosten. Hoewel deze bedragen onder de gebruikelijke rapportagegrens van € 25.000 liggen, informeren wij de raad hier toch over voor een volledig beeld.

Frictiekosten verkeersborden – € 6.000 nadeel

Voor het versoberen van het beleid voor bewegwijzering en bebording wordt in 2025 de bestaande bebording in de gemeente beoordeeld. Dit is ook vanuit praktisch en verkeerskundig oogpunt zinvol. Daarbij wordt onder meer gekeken of borden kunnen worden verwijderd of verplaatst. Ook wordt beoordeeld of nieuwe borden nodig zijn, bijvoorbeeld door twee borden te vervangen door één nieuw bord. De structurele bezuiniging door de versobering van de bebording bedraagt € 15.000 per jaar vanaf 2026.

Frictiekosten klinkerverharding – € 5.000 nadeel

In de bezuinigingen van 2026 is de verlaging van de beeldkwaliteit van B naar C. De recente weginspecties worden door een extern bureau gebruikt om op korte termijn een geactualiseerde meerjarenplanning te maken.
Dit is de basis voor de berekening van de jaarlijkse onttrekkingen uit de voorziening onderhoud wegen. De storting in de voorziening wordt vanaf 2026 structureel € 100.000 per jaar lager.

3. Economie

Wat doen we?

Een toekomstbestendige lokale economie	
Voldoende ontwikkelruimte voor en het verduurzamen van bedrijventerreinen	
Meer recreatie en toerisme	
Versterking van NEXTgarden	

Wat kost het?

Voor programma '3. Economie' verwachten we geen financiële afwijkingen van de begroting 2025.

4. Onderwijs

Wat doen we?

Kinderen en jongeren ontwikkelen zich veilig en prettig gedurende hun schoolperiode	
Goede onderwijshuisvesting	
Bekendheid en kennis laaggeletterdheid bij professionals en inwoners vergroten	

Wat kost het?

BVO DRAN Leerlingenvervoer € 132.000 Voordeel

In de gewijzigde begroting 2025 van de BVO DRAN is op het onderdeel leerlingenvervoer sprake van een incidenteel voordeel van € 132.000. Het verwerken van deze wijziging in de tweede Turap 2025 vloeit voort uit de behandeling van de gewijzigde begroting 2025 BVO DRAN door uw raad op 3 juli 2025.

IKC Het Sterrenbos € 2.125.000 (waarvan € 647.000 in 2025) Nadeel

Op 16 september is de raad via een informatienota geïnformeerd over de extra kosten voor de tijdelijke huisvesting van IKC Het Sterrenbos. In de oorspronkelijke investering is rekening gehouden met locatiegebonden kosten ter hoogte van 30% van het stichtingsbudget. Dit percentage is gebaseerd op een gemiddelde. Wanneer tijdelijke huisvesting nodig is, kan dit afwijken. In dit geval leidt dit tot € 2.125.000 extra kosten.
De extra kosten hebben vooral te maken met de plaatsing van tijdelijke schoollokalen naast het OBC Huissen en de aanleg van tijdelijke parkeerplaatsen en een schoolzone.
Binnen deze kosten maken we onderscheid tussen structurele en incidentele lasten. Structurele locatiegebonden kosten worden geactiveerd en over meerdere jaren afgeschreven. Incidentele locatiegebonden kosten worden direct ten laste van het jaar van besteding gebracht. De verdeling is als volgt:

- Structurele locatiegebonden kosten: € 1.049.500
  De extra kapitaallasten hiervoor zijn € 36.000 per jaar vanaf 2028
- Incidentele locatiegebonden kosten: € 1.075.500
  Dit leidt naar verwachting tot € 647.000 extra lasten in 2025, € 464.000 in 2026 en door een verschuiving in de verwachte incidentele locatiegebonden kosten tot een voordeel van € 36.000 in 2027.

(Nood)huisvesting De Borgwal € 100.000 / € 5.500 Nadeel

Voor de (nood)huisvesting van de Borgwal is € 100.000 extra investeringsbudget nodig. Dit heeft twee oorzaken. Allereerst zijn er als gevolg van een noodzakelijk gebleken paalfundering en daardoor ook extra onderzoek naar explosieven meerkosten ontstaan van € 60.000.
Daarnaast is de oorspronkelijke raming voor overige kosten (€ 62.500) te laag gebleken. Het kappen van de bomen, het sloop- en grondwerk, leges, de aanleg van de brandmeldinstallatie en het herinrichten/straten van het terrein inclusief fietsnietjes heeft ruim € 100.000 gekost, wat leidt tot een overschrijding van € 40.000. De kapitaallasten van deze aanvullende investering van € 100.000 bedragen jaarlijks € 5.500 met ingang van 2026.

Locatiegebonden kosten OBC Bemmel (geen financieel effect)

In de jaarrekening 2024 is € 1.270.000 overgeheveld naar 2025 in verband met nog niet bestede locatiegebonden kosten voor de nieuwbouw van OBC Bemmel.
De locatiegebonden kosten voor OBC Bemmel zijn voornamelijk structureel, zoals het bouwrijp maken van de locatie en inrichting van de openbare ruimte. Op deze structurele kosten schrijven we af, daarom is het nodig om deze € 1.270.000 te storten in de investeringsreserve ter dekking van deze afschrijvingslasten.

5. Sport, cultuurproductie en cultuurparticipatie

Wat doen we?

Gezonde inwoners in een samenleving waarin jong tot oud mee kan doen doordat we een passend aanbod aan sportieve, culturele en recreatieve activiteiten bieden in de directe leefomgeving van onze inwoners.	
Duurzame, aantrekkelijke, betaalbare en toegankelijke sportaccommodaties in Lingewaard.	
Natuur, biodiversiteit en landbouw verbinden en versterken.	
Zorgen voor een openbare ruimte die uitnodigt tot (samen) bewegen met voldoende uitdagende speelmogelijkheden voor kinderen in alle kernen.	

Wat kost het?

Meerkosten onderhoud openbaar groen € 133.000 Nadeel

De afgelopen jaren is de indexering van de onderhoudsbudgetten voor het openbaar groen achtergebleven bij de kostenontwikkeling van onze opdrachtnemers. In 2023 en 2024 is per abuis geen indexering toegepast en in 2025 onvoldoende. Hierdoor zijn de beschikbare middelen onvoldoende om het gewenste onderhoudsniveau te waarborgen. Aangezien de kosten wel stijgen, is in 2025 een bijstelling van € 133.000 benodigd om het budget weer op peil te krijgen. Deze aanpassing is voor de volgende jaren structureel opgenomen in de Begroting 2026.

Meerkosten watergangen € 60.000 Nadeel (dekking voorziening riolering)

De uitkomst van de aanbesteding voor het maaien van watergangen en bermen is hoger dan het budget. Om de werkzaamheden uit te kunnen voeren, is een budgetverhoging van € 60.000. Deze extra kosten worden gedekt uit de voorzieningen riolering (zie programma 7). De stijging van de lasten is in de Begroting 2026 verwerkt en meegenomen in de rioolheffing.

Overheveling investeringsbudget van MFSA De Blauwenburcht naar MFA Haalderen € 215.000 Budgetneutraal

De stichtingskostenraming van MFA Haalderen valt hoger uit door aanvullende onderzoeken op het gebied van explosieven en archeologie. Daarnaast is een aanpassing van het gebouw noodzakelijk vanwege de hogere grondwaterstand. Hiervoor is een verhoging van het investeringsbudget met € 215.000 nodig. Er is nog geen sprake van een budgetoverschrijding. De post onvoorzien is echter wel gebruikt. In de realisatiefase is het belangrijk om snel besluiten te kunnen nemen. Hiervoor is een post onvoorzien onmisbaar.
Bij MFSA De Blauwenburcht is door een aanbestedingsvoordeel ruimte ontstaan. Het investeringsbudget kan daar met € 215.000 worden verlaagd. Per saldo blijft de totale investeringsruimte budgetneutraal.

6. Sociaal domein

Wat doen we?

We versterken de sociale basis	
Het beheersbaar houden van de kosten in het sociaal domein	
Uitvoering geven aan de doelen van de strategische agenda	
We werken met inwoners samen aan leefbare wijken, buurten en dorpen	

Wat kost het?

Huishoudelijke Hulp € 300.000 Voordeel

Vanuit de prognoses verwachten we in 2025 een incidenteel voordeel van € 300.000 op Hulp bij het Huishouden. De groei komt lager uit dan vooraf berekend en de indicaties worden niet volledig uitgenut. Het niet volledig benutten van de indicaties heeft als belangrijkste oorzaak de beschikbaarheid van medewerkers tijdens de zomerperiode. Ook duurt het de laatste maanden langer, dat er na het afgeven van de indicatie daadwerkelijk wordt gestart met de huishoudelijke hulp

Wmo dagbesteding en Wmo Begeleiding € 70.000 Nadeel

We zien een verschuiving van inwoners met Wmo dagbesteding naar individuele Wmo begeleiding. Dit maakt dat we bij Wmo begeleiding een tekort verwachten van € 100.000 en bij Wmo dagbesteding op € 30.000 voordeel uit gaan komen. Daarnaast valt de indexering hoger uit dan dat we hebben begroot.

Eigen bijdrage Wmo € 40.000 Voordeel

Voor Wmo voorzieningen betalen onze inwoners een eigen bijdrage. Deze lijkt in 2025 hoger uit te vallen dan begroot. Dit voordelige resultaat is het gevolg van de wijziging van het abonnementstarief per 1 januari 2025 van € 20,60 naar € 21,00 per maand en een toename van het aantal inwoners dat gebruik maakt van de Wmo.

Jeugd € 400.000 Voordeel

Vanuit de strategische agenda zetten we in op passende zorg, zo licht mogelijk en zo zwaar als nodig. De maatregelen die we hiervoor nu al inzetten hangen samen met de bezuinigingen binnen de jeugd vanaf 2026. Met het inzetten van deze maatregelen hebben we nu al een incidenteel voordeel behaald op jeugd in 2025. We zien een verschuiving van zware naar lichtere hulp, zowel bij ambulante jeugdhulp als verblijf.We lopen daarmee vooruit op het bezuinigingsprogramma. We gaan sneller dan verwacht. Waar vanuit de ingezette lijnen oorspronkelijk € 300.000 aan bezuiniging in 2025 was geraamd, wordt nu € 700.000 gerealiseerd.

- Het aantal jeugdigen in verblijfszorg daalt; waar verblijf nodig is, kiest men voor kleinschalige vormen zoals gezinshuizen.
- Voorkomen van uithuisplaatsingen is een belangrijk doel; als het toch nodig is, ligt de focus op terugkeer naar huis.
- Bij ambulante hulp stabiliseert het aantal jeugdigen na eerdere stijging; ook hier is sprake van lichtere vormen van zorg.
- In 2025 is voor het eerst sinds 2021 de uitstroom uit jeugdhulp groter dan de instroom.

Het grootste risico binnen de jeugdzorg wordt gevormd door individuele, dure casussen. Om die reden wordt bij het geraamde incidentele voordeel rekening gehouden met deze onzekerheid.

BVO DRAN Doelgroepenvervoer € 101.500 Voordeel

In de gewijzigde begroting 2025 van de BVO DRAN is op het onderdeel doelgroepenvervoer sprake van een incidenteel voordeel van € 101.500. Het verwerken van deze wijziging in de tweede Turap 2025 vloeit voort uit de behandeling van de gewijzigde begroting 2025 BVO DRAN door uw raad op 3 juli 2025.

MGR € 174.000 Voordeel

In de gewijzigde begroting 2025 van de MGR zijn er een aantal autonome ontwikkelingen geweest die hebben geleid tot een incidenteel voordeel van € 134.000 in 2025. Daarnaast vindt de afrekening van 2024 van € 40.000 plaats in 2025 en levert ook dit een incidenteel op. Het verwerken van deze wijziging in de tweede Turap 2025 vloeit voort uit de behandeling van de jaarstukken 2024 en gewijzigde begroting 2025 MGR op 5 juni 2025.

Scalabor € 127.000 Voordeel

Het incidentele voordeel van € 127.000 vloeit voort uit de grotere uitstroom vanuit het aantal Sociaal Werkbedrijf-medewerkers dan is begroot (vanuit 2024) en doordat de begeleidingsbijdrage van deze groep naar beneden is bijgesteld per 2025. het verwerken van deze wijziging vloeit voort uit de behandeling van jaarstukken 2024 en gewijzigde begroting 2025 MGR op 5 juni 2025.

Strategische agenda € 385.000 Budgetneutraal (reserve)

Voor Beschermd wonen/beschermd thuis verwachten we in 2025 € 385.000 minder te besteden dan primair begroot. Dit betekent dat er € 385.000 minder onttrokken wordt aan de bestemmingsreserve Beschermd wonen/beschermd thuis. Zie ook Financiële ontwikkelingen Strategische agenda sociaal domein.

BUIG/ BBZ

De landelijk gesignaleerde groei van het aantal bijstandsgerechtigen blijft ook in Lingewaard merkbaar. Doorrekening van de groei leidt tot een mogelijk tekort binnen het BUIG budget van € 688.000. Wij verwachten dat de inzet die gericht is op het naar een opleiding en (deeltijd)werk bewegen van onze inwoners én de definitieve vaststelling van het BUIG-budget per oktober 2025, niet leidt tot een benodigde bijstelling van BUIG/BBZ.

Met ingang van 2025 is de systematiek van de vangnetuitkering verruimd. Gemeenten die in aanmerking komen, krijgen eerder en onder ruimere voorwaarden compensatie bij een tekort. Wij komen echter niet in aanmerking voor de deze regeling. De verruiming kan daardoor juist een nadelig effect hebben, omdat een groter deel van het macrobudget wordt ingezet voor vangnetuitkeringen aan andere gemeenten. Dit verkleint de resterende middelen die beschikbaar zijn voor de algemene verdeling van het BUIG, waardoor het risico op een lager budget voor Lingewaard toeneemt. Pas in oktober hebben we hier definitief zicht op.

7. Volksgezondheid en milieu

Wat doen we?

We beogen een goede gezondheid voor al onze inwoners, van jong tot oud	
De gemeente is klimaatbestendig en waterrobuust ingericht	
De hoeveelheid restafval per inwoner daalt en er is maximaal hergebruik	
Energieneutraal in 2050: energiebesparing, duurzame opwekking en warmte-transitie	

Wat kost het?

VGGM € 140.000 Voordeel

Zie de toelichting in programma 1.

Meerkosten watergangen € 60.000 Voordeel (dekking voorziening riolering)

De extra kosten voor het maaien van watergangen en bermen worden gedekt uit de voorziening riolering. Zie ook de toelichting in programma 5.

Meerkosten afval € 136.000 Nadeel

De inwoners scheiden hun afval steeds beter, waardoor er meer gebruik gemaakt wordt van PMD-zakken (€ 15.000) en is er sprake van een kostenstijging voor de inzameling (€ 59.000), wat resulteert in een totaal nadeel van € 74.000 op PMD (verpakkingsmateriaal). Bovendien blijkt de indexatie van de afvalbudgetten voor 2025 onvoldoende, waardoor de budgetten niet toereikend zijn en bijgesteld moeten worden met € 62.000. Samen leidt dit tot een nadeel van in totaal € 136.000. Deze lastenverhoging is structureel meegenomen in de Begroting 2026.

8. Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing

Wat doen we?

We werken volgens de Omgevingswet	
Onder de noemer 'Omgevingswet' vallen veel acties en activiteiten. Velen lopen er goed, binnen tijd en binnen budget. Enkele aspecten zijn wat vertraagd. het gaat dan om het Omgevingsplan kleine kernen. Dit niet-wettelijke programma pakken wij niet op in 2025 maar in 2026. Ook de omgevingsvisie is wat vertraagd. Daarvoor leveren wij in deze raadsperiode alleen een plan van aanpak aan. Beide vertragingen komen doordat actuele plannen en projecten prioriteit kregen.	
Realisatie van ongeveer 200 nieuwe woningen, verspreid over meerdere woonkernen	
In de begroting staat dat naast realisatie van woningen ook een aantal planologische procedures worden afgerond op grond waarvan daarna woningbouw plaatsvindt. Het woningbouwproject bibliotheek in Gendt is vertraagd vanwege de fusie van de twee corporaties.	
Verduurzaming en vergroening van de woonomgeving	
Participatie en verbinding tussen gemeentelijke opgaven en inwonersinitiatieven	

Wat kost het?

Project Korte Loostraat 6/12 € 13.100 Budgetneutraal

De afstorting naar het groenfonds heeft na het afsluiten van facilitair project Korte Loostraat 6/12 nog niet plaatsgevonden. Dit wordt hier verwerkt door een onttrekking uit de algemene reserve grondexploitatie en een storting in het groenfonds.

9. Bestuur en ondersteuning

Wat doen we?

Betrokkenheid inwoners	
Toegankelijke dienstverlening	
Efficiënte en effectieve samenwerking	
Medio 2025 is er een notitie Verbonden Partijen in het kader van de BBV uitgebracht. De voorschriften en adviezen naar aanleiding van deze notitie nemen we mee in de actualisatie. Dit vraagt een nadere analyse.	

Wat kost het?

Vervallen woonbestemming woning Gendt € 20.000 Nadeel

De gemeente is eigenaar van een vrijstaande woning met tuin en bijbehorende schuur aan de Dorpstraat 74 in Gendt. Deze woning wordt verkocht. Door langere leegstand is de woonbestemming vervallen. Voor het opnieuw bestemmen en het verkoopklaar maken kost eenmalig geld, onder meer voor stedenbouwkundig advies en aanvullende onderzoeken. Deze incidentele lasten bedragen € 20.000. Hiertegenover staat de verkoopopbrengst van de woning.

Energie- en brandstofkosten € 45.000 Nadeel

We zien een stijging van de energiekosten bij evenementen. Het aantal kasten dat wordt ingezet is uitgebreid en deze worden intensiever gebruikt. Daarnaast zijn we overgestapt andere naar biodiesel, die gemiddeld € 0,18 per liter duurder is dan reguliere diesel.
Ook nemen de kosten van de netbeheerder en het elektriciteitsverbruik toe.

Salarissen € 166.400 Voordeel

De salarissen voor gemeentepersoneel zijn per 1 april 2025 gestegen met 2,0% en per 1 oktober 2025 met 1,85%. Dit komt neer op 2% over heel 2025.
In de Begroting 2025 was rekening gehouden met 2,3%, conform Meicirculaire 2024. Dit hebben we verwerkt als een stelpost en wordt met deze mutatie dus ingezet als dekkingsmiddel. Omdat het percentage lager uitvalt, leidt dit tot een voordeel van € 166.400

Vrijval stelpost prijsstijging en areaalvergroting € 132.200 Voordeel

Bij het opstellen van de begroting worden de begrote bedragen verhoogd met prijsindexering en/of areaalvergroting. Alleen in 2023 en 2024 gebeurde dat gedurende het jaar in verband met de hoge prijsstijgingen in die jaren. Nu gebruiken we weer de systematiek dat het alleen bij het opstellen van de begroting gebeurt. In 2025 stond nog een restant vanuit 2024 op deze stelpost, dit valt vrij en leidt tot een incidenteel voordeel in 2025.

Verblijfsbelasting arbeidsmigranten € 68.700 Voordeel

In 2024 is onderzoek gedaan naar de verblijfplaatsen van arbeidsmigranten in onze gemeente en het aantal overnachting. Uit dit onderzoek is naar voren komen het aantal overnachtingen op ongeveer 55.000 per jaar ligt. Vanaf belastingjaar 2025 heffen we een verblijfsbelasting op accommodaties die verblijf bieden aan arbeidsmigranten. Dit is onderdeel van de verordening toeristenbelasting en omvat hetzelfde tarief. Vanaf de Begroting 2026 is een structurele opbrengst van € 100.000 opgenomen. Bij de belastingheffing in februari 2026 (over 2025) blijkt wat de daadwerkelijke opbrengst is.

Salaris wethouder in verband met vervanging € 66.500 Nadeel

In verband met ziekteverlof van een wethouder is er besloten tot tijdelijke vervanging vanaf 8 mei t/m 31 oktober 2025. Hiermee kunnen de werkzaamheden van het college worden voortgezet zonder overbelasting van de andere leden van het college op termijn.

Transitie tabaksschuur ten behoeve van Bibliotheek Bemmel € 30.000 Nadeel

Op 3 juni 2025 hebben wij uw raad met een informatienota geïnformeerd over de verhuizing van de Bibliotheek Bemmel naar de Tabakschuur. In 2025 leidt dit tot incidentele aanpassingskosten die in 2025 gedeeltelijk gedekt kunnen worden door de huuropbrengsten en het vervallen van de energiekosten en schoonmaakkosten. Per saldo leidt dit tot een nadeel in 2025 van € 30.000.
Vanaf 2026 tot en met het einde van de huurperiode (1 september 2030) leidt de huisvesting van de Bibliotheek Bemmel in Tabakschuur tot een jaarlijks voordeel van € 30.000. Deze extra inkomsten zijn verwerkt in de Begroting 2026.

Herijking leges en afdracht reisdocumenten € 83.100 voordeel

De leges Burgerlijke Stand en afdrachten reisdocumenten vallen dit jaar hoger uit dan in voorgaande jaren. Dit komt voornamelijk doordat begin dit jaar de leges voor een huwelijk en reisdocumenten zijn verhoogd. Met deze aanpassing sluit de gemeente beter aan bij de tarieven van omliggende gemeenten. Daarnaast loopt de paspoortenpiek voorlopig door waardoor er hogere ontvangsten en hebben, maar ook hogere kosten. Per saldo is dit een voordeel van 83.000. Dit structurele voordeel is verwerkt in de Begroting 2026

Vervallen organisatietraining houding en gedrag € 116.200 Budgetneutraal

Binnen het project Versterking Dienstverlening is ingezet op een structurele verbetering van de kwaliteit van de dienstverlening. Onder meer is gewerkt aan het opstellen en implementeren van een visie op dienstverlening, het organiseren van de Week van de Bereikbaarheid en het uitvoeren van een onderzoek naar bereikbaarheid. Voor deze werkzaamheden was €100.000 gereserveerd. Dit budget wordt echter niet benut, aangezien de werkzaamheden door interne inzet zijn uitgevoerd en begeleiding door een externe partij daardoor niet nodig was. Daarnaast zijn enkele kleinere projecten voortgezet. Hierdoor vindt in 2025 incidenteel een lagere onttrekking uit de reserve Versterking Dienstverlening plaats. Deze mutatie is budgettair neutraal.

Borgen traject jaarrekening 2025 € 12.500 / € 62.500 Nadeel

Het traject van de jaarrekening wordt gecoördineerd door de coördinator financiële administratie. Op 1 oktober start een nieuwe coördinator die echter geen specifieke gemeentelijke ervaring heeft.
Om te borgen dat het traject van de jaarrekening goed verloopt, is tijdelijke ondersteuning nodig in 2025 en 2026. Respectievelijk € 12.500 en € 62.500.

Opstellen nota grondbeleid € 25.000 Nadeel

Het opstellen van de nieuwe nota grondbeleid is doorgeschoven van 2024 naar 2025. Bij de jaarstukken 2024 is gemeld dat de verwachte kosten in de 2e turap 2025 worden gemeld. Daarnaast is een actualisatie van het programma financiële bijdragen nodig. Voor de nota grondbeleid was in 2024 € 45.000 begroot. De kosten worden nu begroot op € 20.000. De actualisatie van het programma financiële bijdragen kost € 5.000.

Hoofdstuk Financiën

Financiële positie

Het totale voordelige saldo van de 2e tussentijdse rapportage 2025 is € 691.800.

Het actuele saldo van de begroting 2025 is na vaststelling van deze rapportage door de raad € 272.300 negatief. Hier ziet u het verloop van het saldo:

Bedragen x € 1.000		
Saldo begroting 2025 na 1e turap	-1.851	N
Aankoop gronden Bemmel (Raad 5 juni 2025)	-50	N
Meicirculaire 2025	937	V
Saldo vóór 2e turap	-964	N
Bijstellingen 2e Turap 2025	692	V
Totaal begroting inclusief bijstellingen 2e Turap 2025	**-272**	**N**

De structurele ontwikkelingen van de 2e turap zijn in 2026, 2028 en 2029 negatief. In 2027 is er sprake van een voordeel.

P	Bedragen x € 1.000	2026	2027	2028	2029	
1	Project Boundaries	-22				V
1	Subsidie en bijdrage project Boundaries	22				V
4	IKC 't Sterrenbos incidenteel locatiegebonden kosten	-464	36			V
4	IKC 't Sterrenbos meer locatiegebonden kosten			-36	-36	N
4	Verhoging investeringsbudget de Borgwal	-6	-6	-6	-6	N
9	Borgen jaarrekeningtraject 2025	-62				V
	Totaal	**-532**	**30**	**-42**	**-42**	

Het effect op de Meerjarenbegroting 2026 - 2029 is:

Bedragen x € 1.000	2026	2027	2028	2029	
Saldo Meerjarenbegroting 2026 - 2029	802	2.041	532	785	V
Ontwikkelingen 2e Turap 2026	-532	30	-42	-42	N
Totaal saldo Meerjarenbegroting 2026 - 2029	**270**	**2.071**	**490**	**743**	**V**

Totaaloverzicht financiële mutaties

			- = Nadeel + = Voordeel	
P	**Onderwerpen**	**I/S**	**Lasten**	**Baten**
1	VGGM - resultaatbestemming 2024	I	23.000	
1	Project Boundaries (in 2026 € 22.000)	I	-32.000	
1	Subsidie en bijdrage voor het project Boundaries (in 2026 € 22.000)	I		32.000
	TOTAAL programma 1		**-9.000**	**32.000**
2	Onderzoek (vracht)verkeersontsluiting Huissen	I	-50.000	
2	Onttrekking Algemene reserve onderzoek (vracht) verkeersontsluiting	I		50.000
2	Bezuinigingen 2026 - frictiekosten verkeersborden	I	-6.000	
2	Bezuinigingen 2026 - frictiekosten klinkerverharding	I	-5.000	
	TOTAAL programma 2		**-61.000**	**50.000**
3	Geen mutaties			
	TOTAAL programma 3		**-**	**-**
4	BVO DRAN Leerlingenvervoer - gewijzigde begroting 2025	I	132.000	
4	IKC Het Sterrenbos - incidentele locatiegebonden kosten (in 2026 € 464.000)	I	-647.000	
4	IKC Het Sterrenbos - structurele locatiegebonden kosten (kapitaallasten vanaf 2028)	S	-	
4	(Nood)huisvesting de Borgwal (kapitaallasten vanaf 2026)	S	-	
	TOTAAL programma 4		**-515.000**	**-**
5	Meerkosten onderhoud openbaar groen	I	-133.000	
5	Meerkosten watergangen (dekking uit voorziening riolering)	I	-60.000	
5	Overheveling investeringsbudget naar MFA Haalderen	I	-215.000	
5	Overheveling investeringsbudget van MFSA de Blauwenburcht	I	215.000	
	TOTAAL programma 5		**-193.000**	**-**
6	Huishoudelijke hulp	I	300.000	
6	Wmo dagbesteding en Wmo begeleiding	I	-70.000	
6	Eigen bijdrage Wmo	I		40.000
6	Jeugdhulp	I	400.000	
6	BVO DRAN Doelgroepenvervoer- gewijzigde begroting 2025	I	113.000	-11.600
6	MGR - afrekening 2024 en gewijzigde begroting 2025	I	174.000	
6	Scalabor - gewijzigde begroting 2025	I	127.000	
6	Strategische agenda - Beschermd wonen, beschermd thuis	I	385.000	

6	Mutatie reserve Beschermd wonen, beschermd thuis	I		-385.000
	TOTAAL programma 6		**1.429.000**	**-356.600**
7	VGGM resultaatbestemming 2024	I	140.000	
7	Meerkosten watergangen dekking voorziening riolering	I	60.000	
7	Meerkosten afval	I	-136.000	
	TOTAAL programma 7		**64.000**	**-**
8	Project Korte Loostraat 6/12 - onttrekking algemene reserve grondexploitatie	I		13.100
8	Project Korte Loostraat 6/12 - storting in Groenfonds	I	-13.100	
	TOTAAL programma 8		**-13.100**	**13.100**
9	Vervallen woonbestemming woning Gendt	I	-20.000	
9	Nutskosten Team Wijkbeheer		-45.000	
9	Salarissen voordeel CAO stijging	I	166.400	
9	Vrijval stelpost prijsstijging en areaalvergroting	I	132.200	
9	Verblijf van arbeidsmigranten	I		68.700
9	Salaris wethouder in verband met vervanging	I	-66.500	
9	Transitie tabaksschuur ten behoeve van Bibiliotheek Bemmel	I	-30.000	
9	Herijking leges en afdracht reisdocumenten	I	-58.700	141.800
9	Vervallen organisatietraining houding en gedrag	I	116.200	
9	Vervallen dekking organisatietraining houding en gedrag	I		-116.200
9	Borgen traject jaarrekening 2025 (in 2026 € 62.500)	I	-12.500	
9	Opstellen nota grondbeleid	I	-25.000	
	TOTAAL programma 9		**157.100**	**94.300**
	TOTAAL		**859.000**	**-167.200**
	Saldo van Baten en Lasten 2e turap 2025			**691.800**
	(- = Nadeel / + = Voordeel)			

Mutaties reserves

P	Onderwerp	Reserve	Bedrag	
2	Onderzoek (vracht)verkeersontsluiting Huissen	Algemene reserve	50.000	O
2	Project Korte Loostraat 6/12	Algemene reserve grondexploitatie	13.100	O
2	Project Korte Loostraat 6/12	Groenfonds	-13.100	S
6	Strategische agenda	Beschermd wonen, beschermd thuis	-385.000	S
		Totaal	**-335.000**	**S**

O = onttrekking S = storting

Budgetneutrale wijzigingen

Begrotingswijzigingen

In de regeling Autorisatie begrotingswijzigingen 2024, onderdeel van de Financiële verordening gemeente Lingewaard 2024 staat dat het in specifieke gevallen is toegestaan dat de raad achteraf (in plaats van vooraf) goedkeuring verleent aan het aanpassen van programmabudgetten. Het betreft direct of indirect via mandaat door het college genomen besluiten tot het wijzigen van het saldo of volume van een programma en het wijzigen van de inzet van reserves. Dit mag alleen wanneer het gaat om budgettair neutrale mutaties.

Hierbij onderscheiden we de volgende categorieën:

1. Het verschuiven van programmabudgetten naar één of meerdere andere programma's, zonder dat de uitvoering van het oorspronkelijke programma in het geding komt.
2. Ontvangen van (hogere) bijdragen van derden in combinatie met (hogere) uitgaven waarmee in de begroting nog geen rekening is gehouden.
3. De inzet van bestemmingsreserves voor de dekking van uitgaven

In 2025 zijn er géén wijzigingen in categorie 3.

Categorie 1. Het verschuiven van programmabudgetten naar één of meerdere andere programma's, zonder dat de uitvoering van het oorspronkelijke programma in het geding komt.

Van Pr.	Product	Naar Pr.	Product	Bedrag	Toelichting
1	Uitvoering APV en Bijz.wetten	6	Wmo Uitvoerings-kosten	13.900	Verschuiving budgetten leges en loonkosten in verband met aangepaste wettelijke voorschriften.
1	Uitvoering APV en Bijz.wetten	2	Wegen	-3.040	Verschuiving budgetten leges en loonkosten in verband met aangepaste wettelijke voorschriften.
1	Beleid openbare orde & veiligheid	9	Informatisering	15.000	Verschuiving naar centraal budget voor Informatisering vanaf Openbare Orde & Veiligheid.
9	Representatie	5	Evenementen	60.000	Verschuiving van Vierdaagse budget van representatie naar evenementen.

Categorie 2. Ontvangen van (hogere) bijdragen van derden in combinatie met (hogere) uitgaven waarmee in de begroting nog geen rekening is gehouden.

P	Baten	Lasten	Omschrijving	Bedrag	Toelichting
	Exploitatie				
1	lager	lager	Explosievendetectie	32.000	Geen lasten en baten voor Projectleiderssamenvatting (PLS) detectie explosieven, omdat het product PLS is vervallen.
5	hoger	hoger	Natuur en landschap	25.000	Provinciale subsidie voor uitgaven in het kader van het omgevingsprogramma en de investering IKC Vonkenmorgen.

7	hoger	hoger	SPUK Duurzaamheid	38.000	Opvoeren provinciale subisdie Wijk van de toekomst. Met deze provinciale middelen kunnen we meer uitgaven doen.
7	hoger	hoger	Verkeerslawaai	177.900	Uitvoering geven aan het project "Sanering verkeerslawaai restant saneringsvoorraad Lingewaard". Dit project is volledig gesubsidieerd.
	Investeringen				
2	hoger	hoger	Verkeersmaatregelen	473.650	Ontvangen rijkssubsidie voor stimulering verkeersmaatregelen.

Resultaatbestemming 2024

De raad heeft bij het vaststellen van de jaarrekening 2024 tevens een gedeelte van het resultaat bestemd. Deze gereserveerde bedragen worden nu per programma ter beschikking gesteld.

Progr.	Omschrijving	Bedrag
2	Onderzoek fietsinfrastructuuur	35.000
4	Onderwijspakketten en meubilair basischolen	63.000
4	Locatiegebonden kosten onderwijshuisvesting*	1.270.000
6	Wijkplatforms	71.000
6	Decembercirculaire 2024, subsidie Stichting leergeld en Voedselbank	21.000
7	Zwerfafvalprogramma	45.000
8	Vervolgonderzoek centrum Bemmel	40.000
8	Omgevingswet	68.000
8	Wonen	85.000
9	Wet open overheid	71.000
9	Decembercirculaire 2024, Spreidingswet	45.000
	Totaal resultaatbestemming 2024	1.814.000

* Deze €1.270.000 storten we in een investeringsreserve. Zie ook de toelichting in programma 4.

Rapportage Strategische agenda sociaal domein

Inleiding

Op 24 oktober 2023 stelde uw raad de Taskforce strategische agenda sociaal domein 2023-2026 (verder strategische agenda SD) vast. We spraken af dat we over de uitvoering van deze strategische agenda SD in de P&C-cyclus rapporteren. In deze rapportage leest u over de voortgang tot en met het derde kwartaal 2025.

Opgave 1 Versterken van de sociale basis

Een sterke sociale basis zorgt ervoor dat inwoners met lichte hulp- en ondersteuningsvragen laagdrempelig en in de buurt hulp kunnen krijgen. In ons aanbestedingstraject werken we hiervoor toe naar een sterk welzijnsbedrijf.

Resultaten

- Er staat een sterk welzijnsbedrijf dat op basis van een duidelijke opdracht vormgeeft aan laagdrempelige hulp en ondersteuning aan Lingewaardse inwoners;
- Het aanbod van laagdrempelige voorzieningen in de Lingewaardse kernen past bij de vraag van de inwoners;
- In elke kern is een sociaal team beschikbaar voor het beantwoorden van vragen van inwoners over problemen waar zij tegenaan lopen;
- Partners en gemeente werken intensief samen en weten elkaar te vinden.

Waar staan we nu?

- Samen met onze nieuwe welzijnspartner Incluzio werken we aan de implementatie van hun opdracht per 1 januari 2026.
- Samen met Clink!, de bibliotheek en Sportservice Lingewaard (SSL) versterken we de pijlers Cultuur en Sport in de sociale basis.
- We herijken de subsidies in het sociaal domein om beter te kunnen sturen op de doelen van de sociale basis: versterken van sociale netwerken en het stimuleren van een gezonde leefstijl.

Opgave 2 Kostenbeheersing Maatwerkvoorzieningen

Het aantal inwoners dat zorg en ondersteuning krijgt blijft stijgen. Wij hebben - net als veel andere Nederlandse gemeenten - te maken met een groeiende vraag naar voorzieningen in een zorglandschap dat steeds minder aan deze vraag kan voldoen als gevolg van krapte op de arbeidsmarkt. We zullen kritisch moeten kijken hoe we de druk op de maatwerkvoorzieningen naar beneden kunnen brengen. Een deel van de oplossing vinden we in het versterken van de sociale basis, maar daarnaast kijken we ook hoe we beter kunnen sturen op geïndiceerde zorg.

Resultaten

- Een plan met voorstellen om de kosten voor maatwerkvoorzieningen beheersbaar te houden;
- Een dekkend aanbod aan laagdrempelige en collectieve voorzieningen die zorgen voor afname van de vraag naar maatwerkvoorzieningen.

Waar staan we nu?

- We stelden een sturingsdocument op waarin besparingsopties binnen het sociaal domein in samenhang zijn uitgewerkt. Dit sturingsdocument is nu de basis waarmee we concrete maatregelen gaan treffen.

- Bij de maatwerkvoorzieningen voor jeugd blijven de effecten van het actieplan zichtbaar: afname van het aantal jeugdigen in zware verblijfsvoorzieningen en een verschuiving naar inzet op lichtere vormen van zorg.

Thema 1 Beschermd Thuis

Gemeenten, rijk en andere partijen werken al jaren aan de transitie ‘van beschermd wonen naar een beschermd thuis’. Deze beweging moet het mogelijk maken dat mensen met psychische problemen vaker thuis of in hun eigen woonplaats kunnen blijven wonen.

Resultaten

- De lokale toegang tot beschermd wonen en beschermd thuis is ingericht;
- De sociale basis biedt voldoende mogelijkheden voor inwoners met een psychische kwetsbaarheid om anderen te ontmoeten en hulp te vragen en te krijgen als dat nodig is;
- Er is een divers aanbod van woonvormen, passend bij de behoefte van inwoners met een psychische kwetsbaarheid;
- De maatwerkproducten die wij regionaal inkopen passen bij de beweging naar beschermd thuis.

Waar staan we nu?

- In ons Lingewaardse uitvoeringsplan beschermd wonen en beschermd thuis richten we onze lokale toegang verder in en betrekken we daarbij ook de versterking van de zorg- en veiligheidsstructuur.
- De lokale steunstructuur is een belangrijk onderdeel van de opdracht van Incluzio. Incluzio bereidt zich voor om hier per 1 januari 2026 concreet uitvoering aan te geven.
- Regionaal zijn we bezig met het aanbesteden van regionale vangnetvoorzieningen, passend bij de beweging naar beschermd thuis.
- We zijn gestart met de uitvoering van de OKO-aanpak (Opgroeien in een Kansrijke Omgeving) als methode om het middelengebruik van jongeren terug te dringen en het welbevinden van jongeren te verhogen.

Thema 2 Lingewaardse ontwikkelagenda jeugd

Het jeugdveld is zowel landelijk als (boven)regionaal en lokaal in beweging. Hierbij zien we twee grote ontwikkelingen:

1. De stap naar voren: het versterken van het pedagogische klimaat en het bouwen van een stevige sociale basis dicht bij ouders. Hierbij willen we onnodig problematiseren zoveel mogelijk voorkomen.
2. Het versterken van de achterkant: zorgen dat het stelsel goed staat en functioneert. Vooral daar waar sprake is van complexe en meervoudige problematiek en waar veiligheid in het geding is.

In de Lingewaardse Ontwikkelagenda Jeugd bekijken we alle bewegingen in samenhang en richten we de implementatie hierop in.

Resultaten

- Een sterke sociale basis waarin ouders en jeugdigen op een laagdrempelige manier terecht kunnen met vragen en zorgen over opgroeien en opvoeden;
- Een stevige verbinding met onderwijs, kinderopvang, ggz en bestaanszekerheid;
- Passende hulp voor jeugdigen en ouders met complexe en meervoudige problematiek met aandacht voor veiligheid van het gezin.

Waar staan we nu?

- We voeren ons lokaal uitvoeringsplan met actiepunten op bovenstaande thema's verder uit.
- Incluzio bereidt zich voor op uitvoering van laagdrempelige ondersteuning voor ouders en jongeren met een stevige verbinding met onderwijs, kinderopvang, ggz en bestaanszekerheid.
- Regionaal zijn de Essentiële Functies aanbesteed. Dit is hoogspecialistische bovenregionaal ingekochte jeugzorg. We zijn nu volop bezig met en de implementatie en de impactanalyse van deze zorg.

Thema 3 Bestaanszekerheid

Bestaanszekerheid is het kunnen vinden van rust en ruimte om je als mens te ontwikkelen en mee te kunnen doen in de samenleving. Armoede belemmert mensen om een zinvolle bijdrage te leveren aan de samenleving en te werken aan de eigen ontwikkeling, aangezien prioriteiten elders liggen.

Resultaten

- Een Lingewaardse agenda voor bestaanszekerheid

Waar staan we nu?

- We hebben een beleidsnota bestaanszekerheid opgesteld. Deze beleidsnota werken we uit in een concrete uitvoeringsagenda.
- We werken regionaal samen aan de hervorming van de arbeidsmarktinfrastructuur met het ontwikkelen van een (digitaal) werkcentrum en hebben een Regionaal Beraad ingericht op basis van een samenwerkingsconvenant.
- We zetten de evaluatie van de re-integratie-instrumenten voort en werken daarbij naar een aanpak vanuit het samenhangende sturingsdocument (zie opgave 2).
- We bereiden ons voor op de implementatie van de Participatiewet in balans per januari 2026 en houden daarbij ook rekening met de inwerkingtreding van de Wet van school naar duurzaam werk.

Thema 4 Integrale werkwijze rond statushouders en vluchtelingen

Voor statushouders en Oekraïense vluchtelingen zijn we (mede) verantwoordelijk voor het organiseren van huisvesting, werk en inkomen, meedoen in de maatschappij, welzijn, onderwijs, taal en vervoer. We willen daarbij sturen op zelfredzaamheid. We werken hierbij toe naar een integrale werkwijze.

Resultaat

- In 2026 staat er een integrale werkwijze voor nieuwkomers, ongeacht of zij statushouder of vluchteling zijn.

Waar staan we nu?

- We geven uitvoering aan de begeleiding en opvang van Oekraïners binnen de Richtlijn Tijdelijke Bescherming en sturen daarbij op zelfredzaamheid. Oekraïense ontheemden met inkomsten gaan vanaf 1 oktober een hogere eigen bijdrage betalen voor de kosten van hun opvang. Met de verhoging wil het rijk de financiële bijdrage van werkende Oekraïners aan hun opvang beter in lijn brengen met de daadwerkelijke kosten.
- De samenwerking met de woningcorporatie bij het huisvesten van statushouders leidt nog niet tot het inlopen van de achterstand in de taakstelling. We volgen hierbij de ontwikkelingen vanuit Den Haag die van invloed zijn op het uitvoeren van onze taakstelling op de voet en betrekken deze bij de ontwikkeling van een doorstroomvoorziening.
- We besteden de uitvoering van maatschappelijke begeleiding van statushouders aan.

- We hebben een bestuursovereenkomst met het COA gesloten voor de realisatie van de noodopvang voor 200 asielzoekers voor maximaal 2 jaar en werken de bijbehorende werkafspraken samen met het COA en de klankbordgroep nader uit.

Thema 5 Transformatie van zorg naar gezondheid

Er wordt een steeds groter beroep op de zorg gedaan, terwijl het aan mensen en middelen ontbreekt om aan de vraag te blijven voldoen. De kwaliteit en beschikbaarheid van zorg is daarmee in de toekomst niet meer te garanderen. Vandaar dat - zowel lokaal, als regionaal en landelijk - wordt gewerkt aan een transformatie van zorg naar gezondheid.

Resultaten

- Vanuit het rijk ontvangen we middelen in een brede specifieke uitkering tot en met 2026 voor het uitvoeren van het Gezond en Actief Leven Akkoord. Hierna hebben we
  - Een goede preventie-infrastructuur staan (zowel lokaal als regionaal);
  - Een plan van aanpak voor na 2026
  - Vijf erkende ketenaanpakken geïmplementeerd:
    - De gecombineerde leefstijlinterventie (GLI)
    - De aanpak overgewicht en obesitas bij kinderen
    - Valpreventie bij ouderen
    - Welzijn op recept
    - Kansrijke Start

Waar staan we nu?

- Het transformatieplan mentaal gezondheidsnetwerk regio Gelderland Midden is ingediend bij Menzis.
- Door Onze Huisartsen, Menzis en mandaatgemeente Arnhem voor de regio zijn samenwerkingsafspraken ondertekend voor de ketenaanpak valpreventie. Dit is de start van lokale samenwerking tussen het medisch, paramedisch en sociaal domein in deze ketenaanpak.
- Eind 2025 maken we een film voor de bewustwording van het belang van valpreventie en het aanbod in de gemeente. Ook zijn aanbieders van valpreventieve interventies (fysio- en oefentherapeuten) aan de slag gegaan met (uitvoer van) plannen op maat om valpreventie aan te bieden aan inwoners (bijv. op een niet-medische setting of met een proefles voorafgaand aan de lessen).
- Er is een eerste netwerkbijeenkomst geweest voor de ketenaanpak GLI volwassenen (overgewicht) met ketenpartners. Er is een gezamenlijk overzicht van het aanbod gemaakt en deze is verspreid naar huisartsen (belangrijkste ingang voor de GLI).
- Voor welzijn op recept zijn er in de periode van januari t/m augustus 2025 85 aanmeldingen (heel 2024: 93) voor welzijn op recept binnengekomen bij de welzijnscoach. Deze heeft zij zelf opgepakt of verwezen naar de juiste professional.

Financiële ontwikkelingen

Bij het vaststellen van de Strategische Agenda Sociaal Domein 2024-2026 is ook bijbehorende begroting vastgesteld. Deze begroting wordt gedekt vanuit de reserve Sociaal Domein en de reserve Beschermd wonen/beschermd thuis. Hieronder is de bijgestelde meerjarenbegroting weergegeven. De afwijkingen worden onder de tabel verder toegelicht.

Voorbereiden Sociale Basis	2025		2026		2027		Totaal	
	Primaire raming	Bijgestelde raming	Primaire raming	Bijgestelde raming	Primair raming	Bijgestelde raming	Primaire raming	Bijgestelde raming
Projectleider inkoop	91.000	91.000	-	-	-	-	91.000	91.000
Juridische expertise aanbesteding	30.000	30.000	-	-	-	-	30.000	30.000
Projectleider implementatie	135.000	135.000	30.000	30.000	-	-	165.000	165.000
Projectleider implementatie	70.000	70.000	-	-	-	-	70.000	70.000
Overgangskosten (systemen en processen)	50.000	50.000	-	-	-	-	50.000	50.000
Frictiekosten huidige partners	200.000	200.000	100.000	100.000	-	-	300.000	300.000
Communicatie, Opleiding en Implementatie	70.000	70.000	15.000	15.000	-	-	85.000	85.000
Onvoorzien	20.000	20.000	25.000	25.000	-	-	45.000	45.000
Opstartkosten	250.000	250.000	-	-	-	-	250.000	250.000
Subtotaal	**916.000**	**916.000**	**170.000**	**170.000**	**-**	**-**	**1.086.000**	**1.086.000**
Kostenbeheersing Maatwerk								
Data-analist	80.000	80.000	50.000	50.000	-	-	130.000	130.000
Subtotaal	**80.000**	**80.000**	**50.000**	**50.000**	**-**	**-**	**130.000**	**130.000**
Beschermd Thuis								
Inrichten van de Toegang	120.000	23.000	120.000	94.484	-	97.035	240.000	214.519
Draagvlak in de kernen ***(vitale leefomgeving)***	65.000	1.625	65.000	13.351	-	27.423	130.000	42.399
Lokale steunstructuur ***(toekomstbestendige zorg)***	137.000	36.750	137.000	150.969	-	175.072	274.000	362.791
Wonen ***(een passende woning)***	25.000	17.750	25.000	72.917	-	74.886	50.000	165.553
Meedoen ***(omzien naar elkaar)***	125.000	7.844	125.000	32.222	-	33.092	250.000	73.158
Handhavingsplan alcohol en drugspreventie *	80.000	80.000	80.000	80.000	80.000	80.000	240.000	240.000
Subtotaal	**552.000**	**166.969**	**552.000**	**443.943**	**80.000**	**487.508**	**1.184.000**	**1.098.420**

Lingewaardse Ontwikkelagenda Jeugd								
Ontwikkelen expertiseteam Jeugd	86.500	86.500	40.000	40.000	-	-	126.500	126.500
Uitvoeringsbudget	11.000	11.000	-	-	-	-	11.000	11.000
Subtotaal	**97.500**	**97.500**	**40.000**	**40.000**	**-**	**-**	**137.500**	**137.500**
Bestaanszekerheid								
Projectleiding en projectorganisatie	80.000	80.000	80.000	80.000	-	-	160.000	160.000
Training	53.000	53.000	-	-	-	-	53.000	53.000
Re-integratie-projecten	-	-	-	-	-	-	-	-
Aanpak AanZ specifiek gericht op statushouders gezin (oude wet)	125.000	125.000	125.000	125.000	-	-	250.000	250.000
Subtotaal	**258.000**	**258.000**	**205.000**	**205.000**	**-**	**-**	**463.000**	**463.000**
IZA/GALA - Transformatie van zorg naar gezondheid								
Samen Kwiek	50.000	50.000	50.000	50.000	-	-	100.000	100.000
Subtotaal	**50.000**	**50.000**	**50.000**	**50.000**	**-**	**-**	**100.000**	**100.000**
Totaal reserve sociaal domein	**1.401.500**	**1.401.500**	**515.000**	**515.000**	**-**	**-**	**1.916.500**	**1.916.500**
Totaal reserve beschermd wonen, beschermd thuis	**552.000**	**166.969**	**552.000**	**443.943**	**80.000**	**487.508**	**1.184.000**	**1.098.420**
Totaal	**1.953.500**	**1.568.469**	**1.067.000**	**958.943**	**80.000**	**487.508**	**3.100.500**	**3.014.920**

*Handhavingsplan Alcohol en drugspreventie uit de reserve beschermd wonen beschermd thuis loopt tot en met 2028

Beschermd Thuis

Met ons lokale uitvoeringsplan geven we uitvoering aan de beweging van beschermd wonen naar beschermd thuis. Het Rijk heeft de doordecentralisatie van beschermd wonen opnieuw uitgesteld. Dit betekent dat ingezette activiteiten doorschuiven van 2025 naar 2026. Hierdoor verwachten we in 2025 € 385.000 minder te besteden dan primair begroot, wat een lagere onttrekking uit de bestemmingsreserve betekent voor eenzelfde bedrag.
Het doorschuiven betekent dus dat deze kosten opschuiven in de tijd naar 2027 en verder. Met het uitvoeringsprogramma voor 2026 en 2027 geven we hier invulling aan. Dit uitvoeringsprogramma kan nog leiden tot bijstelling van deze bedragen. Bovendien denken we ook al na over een uitvoeringsprogramma vanaf 2028.

Reserves	Sociaal domein	Beschermd wonen/ beschermd thuis
Stand 1-1-2025	2.064.693	1.631.843
Onttrekking obv bijgestelde raming 2025	-1.401.500	-166.969
Begrote toevoeging	0	477.450
Begrote stand 31-12-2025	663.193	1.942.324
Stand 1-1-2026	663.193	1.942.324
Onttrekking obv bijgestelde raming 2026	-515.000	-443.943
Begrote toevoeging	0	460.874
Begrote stand 31-12-2026	148.193	1.959.255
Stand 1-1-2027	148.193	1.959.255
Begrote onttrekkingen	0	-487.508
Begrote toevoeging	0	460.874
Begrote stand 31-12-2027	148.193	1.932.621